

Nové genómové techniky (NGT) - začali sme odbornú diskusiu

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora spolu so Slovenskou poľnohospodárskou univerzitou v Nitre a Slovenskou šľachtiteľskou a semenárskou asociáciou usporiadali prvú odbornú konferenciu na Slovensku venovanú výhradne novým genómovým technikám (NGT). Cieľom bolo zrozumiteľne predstaviť súčasný stav legislatívy EÚ a praktické dopady NGT na poľnohospodárstvo, potravinárstvo a spotrebiteľa. Odozva účastníkov bola veľmi pozitívna a potvrdila potrebu pokračovať v odbornom dialógu a edukácii.

Hlavnými spoluorganizátormi boli SPPK, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre a Slovenská šľachtiteľská a semenárska asociácia. Program otvorili zástupcovia organizátorov, po ktorých nasledovali tematické vstupy k vedeckým základom a prínosom NGT pre prax, ako aj k aktuálnemu legislatívnemu rámcu v EÚ (označovanie, vysledovateľnosť, bezpečnosť a patenty). Rečníci sa zamerali na to, čo NGT prinášajú pre pestovateľov, výrobcov potravín i spotrebiteľov a kde sa nachádza európske rozhodovanie.

Docent Viktor Demko (Katedra fyziológie rastlín, Prírodovedecká fakulta UK v Bratislave) zhrnul, že NGT umožňujú presné, cieleňé zásahy do genómu rastlín, pri ktorých nevzniká transgénny organizmus; ide o zmeny porovnateľné s výsledkami konvenčného šľachtenia, no dosahované podstatne adresnejšie a rýchlejšie. Uviedol aj príklady už dostupných produktov a smerovanie domáceho výskumu.

Na prínosy pre prax nadviazal prof. Ján Kraic (Výskumný ústav rastlinnej výroby, NPPC Piešťany): ak sa EÚ vydá cestou primeranej regulácie, Slovensko má šancu patriť medzi krajiny, ktoré NGT tvoria, chránia a využívajú - nie iba pasívne nakupujú. Zároveň odporučili nekomplikovať budúce európske

pravidlá na národnej úrovni a systematicky podporiť vývoj vlastných NGT odrôd.

Legislatívny blok v podaní Ing. Jitky Götzovej (riaditeľka Odboru bezpečnosti potravín, Ministerstvo zeméľstvá Českej republiky) sa venoval rokovaniam v EÚ a rozdielom medzi postojmi Rady a Európskeho parlamentu, najmä pri patentovateľnosti NGT1 a otázke označovania a vysledovateľnosti. Účastníci získali aktuálny prehľad o priebehu trialogov a o tom, čo bude kľúčové pre prax po prijatí nariadenia. Taktiež vysvetlila pozíciu Českej republiky k prebiehajúcej legislatíve, vrátane vytvorenia medzirezortnej rady pre genomiku a genetiku, ktorá bola schválená vládou Českej republiky začiatkom tohto roku a je s tromi pracovnými skupinami poradným orgánom vo vypracovávaní národných strategických materiálov v tejto oblasti.

Záverečný vstup mal prof. Ján Pokrivčák (Ústav hospodárskej politiky a financií, FEM, SPU v Nitre), ktorý prezentoval prieskum vybraných krajín EÚ, povedomie laickej verejnosti o tom, čo sú nové genómové techniky a aký majú význam nielen na Slovensku, ale aj v iných krajinách.

Podujatie bolo určené pre odbornú verejnosť a nadviazalo na sériu pracovných stretnutí s potravinármi, kde sa dlhodobo diskutujú najcitlivejšie témy a potreba jednotného postoja naprieč agropotravinárskym reťazcom. Pozitívna spätná väzba potvrdila, že takýto formát je potrebný a má pokračovať.

Silným momentom konferencie bola záverečná, takmer hodinová diskusia. Vysoký počet konkrétnych otázok z publika a živá výmena názorov medzi odborníkmi potvrdili, že ide o kľúčovú tému pre celé agropotravinárstvo - od prvovýroby cez potravinárske prevádzky až po informovanie spotrebiteľov. Práve záujem o praktické dôsledky (označovanie, vysledovateľnosť, bezpečnosť a patentové otázky) ukázal, že debata musí pokračovať a zostať vecná a otvorená.

SPPK, SŠSA a SPU Nitra budú aj naďalej rozvíjať aktivity smerujúce k zrozumiteľnej komunikácii a edukácii spotrebiteľov a laickej verejnosti, aby sa k téme NGT viedla informovaná diskusia postavená na faktoch.

Dokumenty na stiahnutie

- [Pozvánka - zoznam prezentácií a rečníkov](#) (0.20 MB, PDF)